

Cauza C-337/05

Comisia Comunităților Europene împotriva Republicii Italiene

„Neîndeplinirea obligațiilor de către un stat membru — Contracte de achiziții publice de bunuri — Directivele 77/62/CEE și 93/36/CEE — Atribuirea unor contracte de achiziții publice fără publicarea unui aviz prealabil — Lipsa unei proceduri de licitație — Elicoptere mărcile Agusta și Agusta Bell”

Concluziile avocatului general J. Mazák prezentate la 10 iulie 2007	I - 2176
Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 8 aprilie 2008	I - 2195

Sumarul hotărârii

1. *Acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor — Procedură precontencioasă — Punere în întârziere (art. 226 CE)*

2. *Apropierea legislațiilor — Proceduri de atribuire a contractelor de achiziții publice de bunuri — Directiva 93/36 — Derogări de la normele comune — Interpretare strictă*
[Directiva 93/36 a Consiliului, art. 6 alin. (2) și (3)]
3. *Apropierea legislațiilor — Proceduri de atribuire a contractelor de achiziții publice de bunuri — Directivele 77/62 și 93/36 — Atribuirea contractelor*
(Directivele 93/36 și 77/62 ale Consiliului)

1. În faza precontencioasă a procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, dacă avizul motivat prevăzut la articolul 226 CE trebuie să cuprindă o expunere coerentă și detaliată a motivelor care au determinat Comisia să ajungă la convingerea că statul membru interesat nu și-a îndeplinit una dintre obligațiile care îi revin în temeiul tratatului, scrisoarea de punere în întârziere nu poate fi supusă unor cerințe de precizie atât de stricte precum cele pe care trebuie să le îndeplinească avizul motivat, întrucât aceasta nu poate reprezenta în mod necesar decât un prim rezumat succint al obiectiilor.

(a se vedea punctul 23)

caracter excepțional și nu poate fi aplicată decât în cazuri enumerate limitativ. În acest scop, articolul 6 alineatele (2) și (3) din aceeași directivă enumeră în mod limitativ și expres singurele excepții pentru care este permisă utilizarea procedurii negociate. Într-adevăr, derogările de la normele care urmăresc să garanteze efectivitatea drepturilor recunoscute de tratat în domeniul contractelor de achiziții publice trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte. Prin urmare, cu riscul de a priva Directiva 93/36 de efectul său util, statele membre nu pot să prevadă ipoteze de utilizare a procedurii negociate care nu sunt prevăzute de directivă sau să adauge ipotezelor expres prevăzute de directivă respectivă condiții noi care au ca efect să înlănească recurgerea la procedura menționată. În plus, sarcina de a proba că împrejurările excepționale care justifică o derogare există în mod efectiv îi revine celui care intenționează să se prevaleze de această derogare.

2. Rezultă în special din al doisprezecelea considerent al Directivei 93/36 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de bunuri că procedura negociată are un

(a se vedea punctele 56-58)

3. Nu își îndeplinește obligațiile care îi revin în temeiul Directivei 93/36 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de bunuri, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/52 și, anterior, prin Directiva 77/62 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de bunuri, astfel cum a fost modificată și completată prin Directivele 80/767 și 88/295, un stat membru care a pus în aplicare o practică, cu o existență îndelungată și menținută în vigoare, de atribuire directă a contractelor pentru achiziționarea de elicoptere de o anumită marcă națională, destinate să acopere necesitățile mai multor corpuri militare și civile, fără a aplica nicio procedură de licitație și în special fără a respecta procedurile prevăzute de directivele menționate.

O asemenea practică nu poate fi justificată de existența unei relații „in house” în cazul în care o întreprindere privată deține o participație, fie și minoritară, la capitalul societății producătoare de elicopterele menționate, la care participă de asemenea autoritatea contractantă respectivă, astfel încât aceasta nu poate exercita asupra societății menționate un control similar celui pe care îl exercită asupra propriilor servicii.

Pe de altă parte, în ceea ce privește cerințele legitime de interes național prevăzute la articolul 296 CE și la articolul 2 alineatul (1) litera (b) din Directiva 93/36, întrucât aceste elicoptere sunt bunuri cu dublă utilitate, orice stat membru poate, în temeiul articolului 296 alineatul (1) litera (b) CE, să ia măsurile pe care le consideră necesare pentru protecția intereselor esențiale ale siguranței sale și care se referă la producția sau la comerțul cu armament, cu muniție și cu material de război, cu condiția ca aceste măsuri să nu modifice totuși condițiile concurenței pe piața comună în ce privește produsele care nu sunt destinate unor scopuri specific militare. În consecință, achiziționarea de echipamente a căror utilizare în scopuri militare este puțin certă trebuie să respecte în mod necesar normele de atribuire a contractelor de achiziții publice. Furnizarea de elicoptere unor corpuri militare în vederea unei utilizări civile trebuie să respecte aceleași norme.

(a se vedea punctele 38-41, 46-49 și 60 și dispozitivul)